

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 288/2016
23.02.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије др Драгише Б. Слијепчевића, као председника већа, судије Бранка Станића и судије Гордане Ајншпилер Поповић, као чланова већа, у парници тужиоца „АА“ ..., Улица ... бр. ..., кога заступа Бранислав Филиповић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., ... бр. ..., коју заступа пуномоћник Бранислав Грујић, адвокат из ..., ради накнаде стварне штете и измакле добити, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 5376/15 од 16.06.2016. године, донео је у седници већа одржаној дана 23.02.2017. године следећу

ПРЕСУДУ

I УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда Пж бр. 5376/15 од 16.06.2016. године у одбијајућем делу тужбеног захтева који је садржан у ставу 2. изреке и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог, а пресуда Привредног суда у Нишу П бр. 846/2014 од 01.06.2015. године у ставу 1 изреке **СЕ ПОТВРЂУЈЕ**.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати трошкове ревизијског поступка у износу од 870.000,00 динара, у року од осам дана од пријема пресуде.

III ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П бр. 846/2014 од 01.06.2015. године, у ставу 1. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име штете у виду изгубљене добити износ од 37.464.823,00 динара, са каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 01.06.2015. године до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде. Ставом 2. изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име стварне штете за извршено орање износ од 1.248.325,54 динара, са законском затезном каматом од 08.04.2011. године до исплате, и износ од 65.268,61 динара са законском затезном каматом од 10.05.2011. године до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде. Ставом 3. изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиоца на име накнаде штете у виду изгубљене добити за износ од 1.025.469,00

динара, ставом 4. изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражено да суд обавезе туженог да исплати законску затезну камату за период од 24.11.2011. године до 31.05.2015. године, која је обрачуната на износ главог дуга од 37.464.823,00 динара и ставом 5. изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.941.560,00 динара, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 5376/15 од 16.06.2016. године, у ставу 1. изреке, делимично је одбијена као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Нишу П број 846/2014 од 01.06.2015. године у ставу 2. изреке. Ставом 2. изреке, преиначена је пресуда Привредног суда у Нишу П 846/2014 од 01.06.2015. године у ставу 1. и 5. изреке и пресуђено, тако што се одбија као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе тужену „ББ“, да на име накнаде штете у виду изгубљене добити плати износ од 37.464.823,00 динара, са каматом у висини стопе затезне камате почев од 01.06.2015. године и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.172.807,00 динара, у року од осам дана по пријему отправка пресуде.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 5376/15 од 16.06.2016. године, тужилац преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права - члан 407. став 1. тачка 4. Закона о парничном поступку.

У одговору на ревизију, тужени је оспорио у целини наводе из ревизије и предложио Врховном касационом суду да исту одбије као неосновану. Трошкове ревизијског поступка је тражио и определио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се друге битне повреде поступка не истичу.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 28.12.2010. године закључио уговор о купопродаји непокретности – земљишта, уписаног у листу непокретности број ... КО ..., са туженим као продавцем и наведени уговор је оверен од Основног суда у Сомбору под Ов бр. .../... истог дана 28.12.2010. године. Тужилац је по овом уговору купио од туженог земљиште у површини од 987 ха 87 а и 12 м 2. Предметним уговором тужени као продавац је гарантовао тужиоцу да на парцелама које су предмет продаје, друга лица немају било каквих власничких права нити облигационих потраживања, па се тужени обавезао да тужиоцу преда у посед наведене непокретности најкасније у року од 15 дана од дана закључења уговора, јер је тужилац своју уговорену обавезу – исплату купопродајне цене која је уговорена, исплатио туженом у целини. Предаја земљишта извршена је 13.01.2011 године, према записнику који је сачињен, али не у целокупној површини коју је тужилац купио.

Тужени није у целини испунио своју уговорену обавезу у уговореном року и није извршио предају дела од купљених непокретности у површини од 257 ха 43а и 24 м2. због чега је тужилац поднео тужбу и тражио накнаду штете коју је претрпео због некоришћења земљишта. Тражио је стварну штету и изгубљену добит.

Првостепени суд је утврдио да је тужени одговоран за штету коју је тужилац претрпео, због неизвршења уговорених обавеза у року што је за последицу имало некоришћење дела купљеног земљишта током 2011 године, па је досудио тужиоцу накнаду штете у виду изгубљене добити за 2011 годину у износу од 37.464.823,00 динара, са законском затезном каматом од 01.06.2015. године, па до исплате и накнаду стварне штете у износу од 1.248.325,54 динара за извршено орање по рачуну ПРА-А ... од 1.04.2011 године и 65.268,61 динара по рачуну ПРА-А ... од 3.05.2011, све то са законском затезном каматом од доспелости означених у рачунима.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу коме је тужиоцу досуђена стварна штета за извршено орање у износу од 1.248.325,54 динара и штета у износу од 65.268,61 динара, са досуђеном законском затезном каматом, али је преиначио одлуку у делу која се односи на досуђену накнаду штете у виду изгубљене добити, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени исплати изгубљену добит за 2011 годину у висини од 37.464.823,00 динара, са законском затезном каматом од 01.06.2015. године до исплате. Другостепени суд је своју одлуку образложио тако што је навео, да тужени није одговоран за изгубљену добит тужиоцу за 2011 годину јер нема његове кривице као продавца у испуњењу уговорене обавезе, зато што је сагласно вољом уговорних страна, обавеза предаје преостале површине купљеног земљишта одложена до 01.12.2011. године, а осим тога, тужилац није ни доставио доказе на основу којих би се на несумњив начин могла утврдити настанак штете за тражени период.

Тужилац изјављује ревизију у односу на одбијајући део захтева – накнаду изгубљене добити.

Према оцени Врховног касационог суда, овакав закључак другостепеног суда се не може прихватити као правилан. Основани су наводи из ревизије да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Тужилац је привредно друштво регистровано између осталог и за обављање пољопривредне производње, те је у том циљу и купљено пољопривредно земљиште у КО ... укупне површине 987 ха 87 а и 12 м2, да би на њему и током 2011. године, организовао пољопривредну производњу. Тужилац од стране туженог није благовремено уведен у посед дела купљеног пољопривредног земљишта површине 257 ха 43а и 24 м2 и на тај начин је био онемогућен да благовремено припреми земљиште за производњу, због чега је дописом бр. 859 од 28.03.2011 године, позивајући се на одредбе чл. 126 ст. 2 Закона о облигационим односима, писмено позвао туженог да у накнадном року, а најкасније до 01.12.2011. године изврши уговором преузету обавезу и тужиоцу предметно земљиште преда у несметани посед, а да сагласно одредби члана 124

Закона о облигационим односима, задржава право да од туженог надокнади штету која му је проузрокована.

Неправилан је закључак другостепеног суда да је предаја поседа била сагласно одложена до 01.12.2011. године, и да због тога за тај период тужилац нема право на накнаду штете. Овакав закључак не произилази из садржине дописа који је тужилац дана 28.03.2011. године упутио туженом и позвао га да у накнадном року, а најкасније до 01.12.2011. године спорно земљиште преда у посед. Овако одређен накнадни рок, према мишљењу Врховног касационог суда, не представља одложни услов како то погрешно закључује другостепени суд, већ накнадни рок у коме би тужени испунио уговором преузету обавезу, али то не значи да је остављањем накнадног рока за испуњење обавезе, тужилац изгубио право на накнаду штете. Право на накнаду штете тужиоцу припада сагласно одредбама члана 262. став 2. Закона о облигационим односима којом је прописано да кад дужник не испуни обавезу или задоцни са њеним испуњењем, поверилац има право захтевати и накнаду штете коју је услед тога претрпео. Ставом 3. овог члана је прописано да за штету због задоцњења са испуњењем одговара и дужник коме је поверилац дао примерен накнадни рок за испуњење, што се у конкретном случају и догодило.

Из списка предмета произилази да је тужени након што је добио наведени допис тужиоца, већ наредни дан, закључио уговор о издавању предметног земљишта у закуп трећем лицу, из чега се јасно може закључити да је тужени био свестан чињенице да је могао у посед предати тужиоцу и спорни део земљишта, али је свесно то пропустио да учини, па је уместо да преда тужиоцу у посед део земљишта, што му је била и уговорена обавеза, он је са трећим лицем закључио уговор о закупу и тако приходовао закупнину од 9.345.321,00 динара.

Код оваквог стања ствари, јасно је да постоји кривица на страни туженог у неизвршењу уговора, јер је он искључиво и својом вољом одлучио да део земљишта које је у својини тужиоца, не преда њему у посед и тиме изврши своју уговорену обавезу, већ је без сагласности власника, наведени део земљишта издао у закуп трећем лицу и по том основу остварио приход који је задржао за себе. Због задоцњења у извршењу уговорених обавеза од стране туженог, тужилац трпи штету и има право сагласно члану 266 ст. 1. Закона о облигационим односима, поред накнаде стварне штете и на накнаду измакле користи. Према одредби члана 189. став 3. Закона о облигационим односима, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

У поступку је утврђено да је у економској 2011. години тужилац обрађивао пољопривредно земљиште на својим имањима, да је према усвојеном сетвеном плану, производио ратарске културе шећерну репу и меркантилни кукуруз, те је на основу налаза и мишљења вештака пољопривредне струке, који се користио висином прихода које је тужилац остварио на преосталом делу пољопривредог земљишта у КО ..., утврдио висину штете у виду изгубљене добити и то за површину непредатог земљишта за неостварени приход од шећерне репе 32.443.904,00 динара и за неостварени приход меркантилног кукуруза

5.020.919,00 динара, што укупно износи 37.454.823,00 динара. На извршени обрачун висине штете странке нису имале примедби.

Према оцени ревизијског суда тужиоцу на име накнаде изгубљене добити треба досудити износ од 37.454.823,00 динара, са затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде, те је због тога и преиначена другостепена одлука Пж број 5376/15 од 16.06.2016. године у делу у коме је одбијен захтев тужиоца за накнаду штете у виду изгубљене добити и потврђена пресуда Привредног суда у Нишу П број 846/2014 од 01.06.2015. године у ставу 1. изреке.

Тужиоцу припада право на накнаду трошкова поступка по трошковнику који је определио и то: на име таксе на ревизију 780.000,00 динара и за састав ревизије 90.000,00 у складу са важећом ТТ и АТ што укупно износи 870.000,00 колико је и досуђено применом одредбе члана 161. Закона о парничном поступку. Туженом не припада право на трошкове одговора на ревизију, јер није успео у ревизијском поступку а поред тога, одговор на ревизију није ни био нужан у овој правној ствари, па самим тим не представља ни нужни трошак који би се досудио на терет супротне стране.

На основу свега изложеног, Врховни касациони суд у складу са процесним овлашћењима из члана 416. став 1. и 161. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Др Драгиша Б.Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић